

Dankwoord

DANKWOORD

Het dankwoord is niet alleen de afsluiting van dit boekje, maar tevens de afsluiting van een lange periode, waarin veel personen een belangrijke rol hebben gespeeld bij de voltooiing ervan. Slechts een beperkt aantal van hen wordt expliciet genoemd. De rol van al die anderen (vrienden, collega's, familieleden) wordt vaak onvoldoende belicht, maar is zeker niet minder belangrijk. Zij volgden vorderingen van het onderzoek en proefschrift van afstand, maar zonder hun (emotionele) steun in deze periode, en begrip en geduld voor mijn tijdelijk beperkte interesse, zou dit proefschrift nooit het daglicht hebben aanschouwd. Hun steun en hulp heb ik erg gewaardeerd.

Professor Rispens was vanaf het allereerste begin nauw betrokken bij mijn wetenschappelijke activiteit in Beatrixoord. In de beginperiode, toen het HERMES onderzoek niet van de grond leek te komen, was hij er om de trein op de rails te houden en op snelheid te houden. Beste Piet, jij verstond de kunst een “promotie-vader” te zijn en was samen met Brechtje altijd belangstellend en betrokken in ons wel en wee. Door jouw geboortestad uit te kiezen als promotieplaats wordt jouw bijdrage uitstekend gesymboliseerd.

Professor Crijns was bereid om gedurende het onderzoek de taak van tweede promotor op zich te nemen. Beste Harry, de grote visites zijn van grote waarde bij de vorming nieuwe generaties cardiologen en juist dan ben je als goed clinicus jouw assistenten tot voorbeeld. Ik ben dan ook blij mijn opleiding tot cardioloog onder jouw hoede te mogen afronden.

Dirk Jan van Veldhuisen, copromotor, werd vanuit de Cardiologie mijn vaste begeleider. Beste Dirk Jan, met jouw didactische vaardigheden maar ook jouw psychologisch inzicht (!) wist je mij door wetenschappelijke en persoonlijke dalen heen te loodsen. Zo kreeg ik weer plezier in het onderzoek en zat ik spelenderwijs meer avonden achter de PC.

Johan Brügemann heeft als referent een belangrijke rol gespeeld bij het interpreteren en opschrijven van de onderzoeksdata. Beste Johan, ondanks al je drukke werkzaamheden nam je verbazingwekkend snel al de stukken grondig door. Tevens wil ik je bedanken voor je uiterst plezierige wijze van begeleiding.

Marieke Berkhuisen versterkte bij aanvang van het HERMES onderzoek als medeonderzoeker het team. Lieve Marike, de samenwerking met jou was altijd plezierig en in jou had ik een collega en een maatje in de ‘strijd’. De research-avonden werden altijd onder het genot van een goed glas wijn of port afgesloten. Na jouw vertrek naar Atlanta werd het contact iets minder frequent, maar zeker niet minder intensief of afstandelijker. Erg blij ben ik, dat je bereid bent om over te komen uit de USA en mij als paranimf te ondersteunen.

Professor Lie was (op de achtergrond) een belangrijke stimulator en lobbyist van het HERMES onderzoek. Beste Henk, als student volgde ik je colleges, als co-assistent je klinische lessen en deed ik bij jou mijn artsexamen. Ter voltooiing van deze lijn was ik ook graag bij jou gepromoveerd. Helaas heeft de tijd anders beschikt.

Professor Buunk en professor Sanderman hebben de meting van psychosociale parameters vorm gegeven. Beste Bram, beste Robbert, bij het ontwikkelen van het HERMES-onderzoek heb ik frequent met jullie rond de tafel gezeten. Jullie hebben mij toen geleidelijk aan vertrouwd gemaakt met een materie die mij toen grotendeels onbekend was. Kenmerkend voor jullie begeleiding was, dat ik na elke bespreking bruisend van energie en vol enthousiasme bij jullie vandaan fietste.

Martin Landsman had een belangrijke rol bij het fysiologische deel van het onderzoek, zoals de bewerking (medebepaling van ca. 700 anaerobe drempels) en analyse van de data. Beste Martin, vaak hebben we van gedachten gewisseld over hartrevalidatie, o.a. tijdens ons verblijf in Toronto, en speelde jij een belangrijke rol in mijn gedachtevorming over revalidatie. Eric van Sonderen wil ik bedanken voor zijn functie als “statistisch en methodologisch” geweten van het onderzoek. Beste Eric, jij hebt mij geleerd kritisch te blijven kijken naar statistische methoden. Tevens wil ik de studenten Bewegingswetenschappen bedanken die in de afgelopen jaren hun doctoraal stage op de afd. Hartrevalidatie hebben gedaan.

Jan Willem Viersma haalde me naar Beatrixoord en enthousiasmeerde me voor hartrevalidatie. Beste Jan Willem, onder jouw supervisie heb ik geleerd zelfstandig te werken in patiëntenzorg en onderzoek. In Beatrixoord heb ik vele jaren met plezier gewerkt binnen het hartrevalidatie-team. Het HERMES onderzoek is mede door hen geslaagd. Hiervoor en voor de prettige samenwerking al die jaren wil ik hen bedanken. Zonder de andere teamleden te kort te willen doen, wil ik een drietal mensen speciaal noemen. Erna Kleef was als secretaresse een rots in de branding en steun en toeverlaat. Nicolien Kromme onderkende het belang van vernieuwing en (daarmee) wetenschappelijk onderzoek vanaf het begin. Zij heeft het onderdeel diëtetiek (met de uitgebreide vragenlijsten) van het HERMES onderzoek van de grond gekregen. Karin van Beugen, was als maatschappelijk werkende (constructief) kritisch tegenover gerandomiseerd wetenschappelijk onderzoek. Toch was ze er zeer in geïnteresseerd en maakte vaak snel gebruik van de kennis. Alhoewel onze meningen niet altijd parallel liepen, verliepen de discussies en gesprekken in een warme sfeer.

Na Beatrixoord volgde (in het kader van de opleiding) de overstap naar het Martini Ziekenhuis. Alhoewel deze periode voor mij persoonlijk de donkerste herinneringen van mijn leven bevat, beschouw ik de 3 jaren in het Martini als gouden jaren. De warme en persoonlijke sfeer van het Martini zal ik niet snel vergeten en de ondersteuning van mijn collega's heeft mij voor een belangrijk deel door deze periode heen geholpen. Het personeel van de Interne Geneeskunde wil ik hartelijk bedanken voor de eerste 2 jaar. Met name dr. Wijnja wil ik bedanken voor zijn karakteristieke manier van begeleiden en opleiden. Beste Lieuwe, vol bewondering denk ik aan de energie die jij uitstraalde in je werk en waarmee je jouw assistenten inspireerde.

Het jaar op de Cardiologie is omgevlogen, niet alleen door de vele leermomenten, maar vooral door de fijne sfeer op de diverse deelafdelingen. Hierbij wil ik het personeel van de hartcatheterisatie, hart(-long)functieafdeling, nucleaire geneeskunde, polikliniek, Spoed Eisende Hulp, en verpleegafdeling (3Oost) bedanken voor die

periode. Maar zeker ook de cardiologen van het Martini. Beste Bert, Fred, Hans, Harrie, Jan, Leo, Menco, Peter, en René; natuurlijk, onze relatie was in eerste instantie een arbeids- en opleidingsrelatie, maar gevoelsmatig heeft die voor mij zeker meer betekend. Zowel in praktische als emotionele zin heb ik van jullie veel steun gehad.

Een bekend Nederlands spreekwoord zegt: een goede buur is beter dan een verre vriend. Hoe gelukkig mag je je dan wel niet prijzen, wanneer je bureu je vrienden zijn. Lieve Marja, Giuseppe, Juliet, Sandro en Marcel; jullie zijn uniek en zijn Marije en mij erg dierbaar geworden.

Lieve Leonique, Stan, Vincent en Martijn. Onze vriendschap stamt vanuit jullie eerste weken in Groningen. Gedurende al die jaren hebben we gelukkig veel lief en helaas ook leed gedeeld. Blij ben ik dat wij in deze momenten juist jullie aan onze zij hadden.

Lieve Heit en Mem. Van jongs af aan stimuleerden jullie mij bij studie en sport. Jullie zorgzaamheid voor de kinderen vormde altijd een stabiele basis. Dat de afgelopen jaren hierop in praktische zin helaas zo'n beroep moest worden gedaan kon niemand vooraf bevroeden. Maar toen de situatie zich voordeed aarzelden jullie niet. Mijn dank en waardering hiervoor zijn groot.

Lieve Eveline, Bert, Gitta en Meinou. Eveline was als oudste zus mijn eerste docent en van haar leerde ik de eerste beginselen van lezen en rekenen. Later had jij samen met Bert een belangrijke voorbeeldfunctie, vonden we bij jullie altijd een luisterend en begrijpend oor en voelden we ons thuis. Blij ben ik dat jij, Eveline, mij ook bij de promotie wilt ondersteunen als paranimf. Net zoals bij eerdere gelegenheden was het voor mij vanzelfsprekend jou te vragen.

Lieve Dietje, Jelte, Jacoba en Janita. Dietje was altijd mijn kleine zusje en daaruit is een speciale band ontstaan. Jullie wil ik graag bedanken voor de ontspannende weekendjes en uitstapjes met Marije en mij, waardoor ik door de week weer met frisse moed 's avonds achter de PC dook.

Leafste Marije, jij was sinds je geboorte 4 jaar geleden het zonnetje in ons leven. Jij was, onbewust, de afgelopen jaren mijn grootste steun en een bron van energie om door te zetten. Ik beloof je vanaf nu iets minder vaak "boven met de computer te spelen".

Dit proefschrift draag ik op aan Willemien. Het doet veel pijn dit te schrijven en te beseffen dat ik deze laatste fase van het promoveren niet met haar kan delen. Willemien motiveerde mij vanaf het begin van het onderzoek en had begrip voor de offers die het van ons beiden vergde. Ze was een rustpunt o.a. met de vele wandelingen en het "bird watching", en was een bron van wijze adviezen. Elke dag geniet ik nog van de herinnering aan die bijna 15 jaar die we met elkaar hebben mogen delen. Ik zie het als mijn opdracht om die herinnering door te geven aan onze dochter, oan us lytse famke. Leafste Willemien, yn us hert bist der hjoed by.

